

STD – 6

ગાલા

વિજ્ઞાન પ્રયોગપોથી

પ્રયોગ :- 4

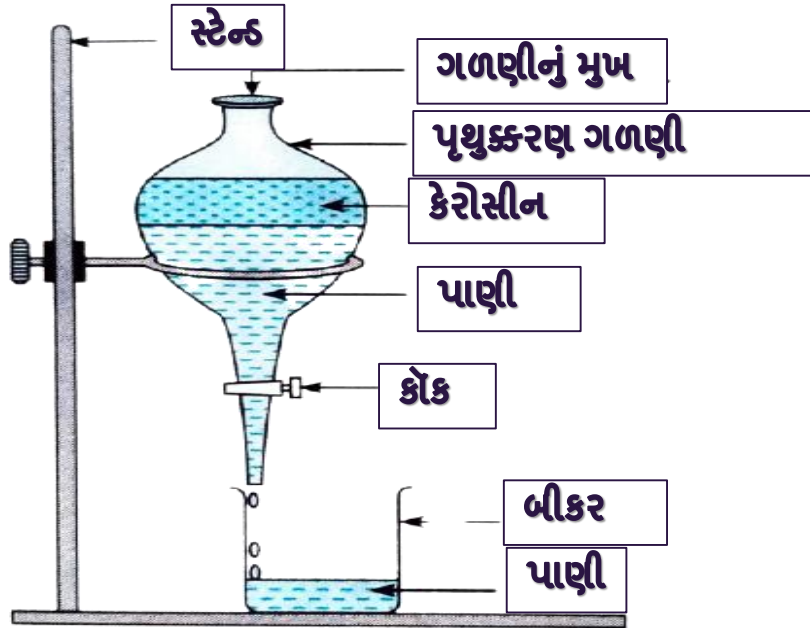
પ્રયોગ - 4

હેતુ:- પાણી અને કેરોસીનના મિશ્રણમાંથી ઘટકો છૂટા પાડવા.

સાધન:- સ્ટેન્ડ, પૃથુક્કરણ ગળણી, ગળણીનું મુખ, કોક, બીકર

પદાર્થ:- પાણી, કેરોસીન

આકૃતિ:-

પ્રયોગ- પદ્ધતી

(1) એક પૃથક્કરણ ગળણી લઈ તેને સ્ટેન્ડમાં ભરાવો.

(2) ગળણીનો કોંક બંધ કરો. પૃથક્કરણ ગળણીમાં પાણી અને કેરોસીનનું મિશ્રણ કાળજીપૂર્વક ભરો.

(3) પાણી અને કેરોસીનનાં સ્તર અલગ થાય ત્યાં સુધી રાહ જુઓ.

(4) ગળણી નીચે બીકર મૂકો. ધીમેથી કોંક ખોલો.

(5) ગળણીમાંના પાણીના સ્તરમાંનું બધું પાણી બીકરમાં
આવી જાય ત્યારે કોંક બંધ કરી બીકર લઈ લો.

(6) ગળણી નીચે બીજો બીકર મૂકી કોંક ખોલી બધું કેરોસીન બીકરમાં લઈ
લો.

» અવલોકન

🧪 (1) પૃથુક્કરણ ગળણીનો કોક ખોલતા ગરણીમાંના પાણીના સ્તરનું બધું જ પાણી નીચેના બીકરમાં આવી છે.

» નિર્ણય

🧪 પાણી અને કેરોસીનના મિશ્રણમાંથી ઘટકોને છૂટા પાડી શકાય છે.

જ્ઞાનચક્રાસણી

1. નીચેના દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો:

(1) એકબીજામાં ન ભળે તેવાં બે પ્રવાહી ક્યાં ક્યાં છે?

A. પાણી અને આલ્કોહોલ

B. પાણી અને તેલ

C. પાણી અને દૂધ

D. કેરોસીન અને પેટ્રોલ

(2) પાણીમાં કયા પ્રકારની અશુદ્ધિ નિતારણની ક્રિયા વડે દૂર થાય છે?

A. અદ્રાવ્ય અને ભારે ઘન અશુદ્ધિ

B. દ્રાવ્ય અશુદ્ધિ

C. અદ્રાવ્ય અને હલકી ઘન અશુદ્ધિ

D. આપેલ તમામ

2. નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :

(1) પાણીમાં દ્રાવ્ય પદાર્થને દૂર કરવા ગાળણ પદ્ધતિ વપરાય છે.

(2) પાણી અને તેલના મિશ્રણમાં પાણી તેલ પર તરે છે.

(3) સંતૃપ્ત દ્રાવણ દરેક તાપમાને સંતૃપ્ત હોતું નથી.

3. મિશ્રણના ઘટકોના અલગીકરણ માટેની પદ્ધતિઓ જણાવો.

(1) વીણવું (2) ચાળવું (3) ઊપણવું (4) છડવું (5) નિક્ષેપણ
(6) નિતારણ (7) ગાળણ (8) બાષ્પીભવન (9) ઘનીભવન

પ્રયોગ :- 4

